

DAGSINS MEINING

Ógreið politisk viðurskifti

Gallupkanningin og sendingin Sostatt avdúka, at politiska myndin framvegis er rættiliga ógreið. Sjálvt um ein ikki eigur at taka slíkar kanningar fyri annað, enn tær eru, nevniliga kanningar, so er tó greitt, at samgongan hevur mist meirilutan. Veljarin hevur mist álitio á samgonguna. Hetta vildu løgmaður og varaløgmaður sjálvsagt ikki við-ganga, men vistu teir til stóru innanlýsisstrupulleikarnar í samgonguni hetta árið hon hevur havt valdið.

Løgmaður fekk eina dygga álitisváltan, tað skerst ikki burt, og kann hann tí staðfesta, at herferðin hjá Tjóðveld-isflokkinum móti honum, sum byrjaði við, at hann varð sagdur at vera kriminellur, hevur so ikki ávirkað veljaran. Varaløgmaður segði seg vera væl nøgdan við úrlitið, tí sitandi samgongur fáa altíð frammaná í veljarakann-ingum. Tað kann hann hava rætt í. Hinvegin var hann týðuliga firtin inn á føroyska veljaran, sum ikki í nóg stóran mun virðismetrir avrikini hjá samgonguni.

Tað er áhugavert, at allir samgonguumboðsmenninir ásannaðu, at klandur og óskil valdar í samgonguni, men eingin kundi rættiliga greiða frá, hví tað er soleiðis. Ymiskt kundi bent á, at persónliga samskifti millum eitt nú løgmann og varaløgmann er ikki hitt besta. Hetta kom m.a. fram við, at varaløgmaður opinberliga ikki er samdur við teimum mongu, sum halda Annfinn Kallsberg verða hin besta løgmann. Ikki minni áhugavert er tó, at øll sam-gonguumboðini tóktust avgjörd í, at halda saman til tann beiska enda. Við Galluptølunum í huga kann hetta ikki undra! Hetta bendir á, at formaður javnaðarflokksins hevur rætt, tá hann vildi vera við, at samonguflokkarnir hildu fast við valdið fyri valdsins skuld.

Tíðindini í seinastuni um eitt nú órimuliga rúsdrekkapoli-tikkin vísa, hvussu stórt vald teir stóru flokkarnir hava givið eitt nú Miðflokkinum og bendir hetta á, at hesin flokkurin – tí hann situr við lyklinum til samgonguna – kann tvinga hinar stóru flokkarnar at góðtaka hansara ekstremu og óvirkðiliga sjónarmið. Hetta er ein óverdug gongd.

Galluptølini hjá andstöðuni, serstakliga hjá Sambands-flokkinum, eru ein klár ábending um, at veljarin er troysttur av sitandi samgongu. Um hetta so samstundis stavar frá nøgdsemi veljarans við politikkín hjá andstöðuni er nokk ein eitt sindur opin spurningur. Tað, sum tó er rættiliga greitt, er, at skal andstöðan varðveita góðu undirtøkuna, er ikki nóg mikið við bert at finnst at, soleiðis sum ser-stakliga Sambandsflokkurin hevur gjørt. Andstöðu-flokkarnir mugu hvør sær sýna eitt púra klárt og trúverdugt politiskt alternativ til samgonguna, um henda positiva gongdin skal halda fram. Einstøk má eru góð at leggja fram, men neyðugt er at leggja fyri almenningin ein ítøkiligan politikk, sum kann tryggja vælførd og trivnað borgarans, nú tað búskaparliga fer at ganga hinvegin, og ein vaksandi ótryggleiki breiðir seg í samfelagnum. Eftir sendingina Sostatt stendur veljarin við myndini av eini samgongu, sum bert situr fyri at varðveita valdið fyri at hava valdið. Men myndin fevnir eisini um eina andstöðu, ið alt meira vinnur veljarans álti, men sum tó má liggja nógva meira á takinum, um hetta álit skal kunna varðveitast.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
markup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Finnbjörg Nattestad
finnbjorg@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo

VIÐMERKINGAR

Fyri egnu rokning

Hergeir Nielsen

Hergeir Nielsen

Hergeir Nielsen

Í uppskotinum til figgjar-løgtingslóg fyri 1999 varð upplýst av landsstýris-manninum í vinnumálum, at strekkið Øravík Hov trongdi til ábøtur, og at ætlanin var at kanna, um tað var ráðiligt at byggja ein tunnil í staðin fyri at breiðka vegin.

Í uppskotinum til figgjar-løgtingslóg fyri 2000 varð upplýst av landsstýris-manninum, at forkanningar vóru gjørdar, og at ætlanin nú var at halda fram við kanningum og møguliga at fara undir at projektera.

Í uppskotinum til figgi-arløgtingslóg fyri 2001 varð upplýst av landsstýr-ismanninum, at seismiskar kanningar vóru gjørdar á fyribils valdu linjuni, og at ætlanin nú var at gera fyri-reikingar til sjálv tunnls-arbeiðið, herundir vegir, innssløg og arbeiðsøki.

4 mió. kr. skuldu nýstast til hetta arbeiði í 2001 upp-lýsti landsstýrismaðurin, og løgtingið játtaði peningin.

Eingin vegur, einki inn-slag og einki arbeiðsøkið varð kortini gjørt. 1,5 mió. kr. av heimildini til tunn-ilsarbeiði var istaðin nýtt til at gera nokur møtipleáss á leiðini, meðan restupp-hæddin fór aftur í ommu sína.

Í uppskotinum til figgi-arløgtingslóg fyri 2002 hevði landsstýrismaðurin ongar viðmerkingar um Øravíkar Hov leiðina og skeyt upp at brúka 0 mió. kr.

Løgtingið samtykti kort-ini at játta 1 mió. kr. til at byrja vegagerðina til berg-holið, meðan landsstýris-maðurin afturimóti syrgdi fyri, at eingin vegagerð byrjaði kortini.

Í uppskotinum til figgi-arløgtingslóg fyri 2003 hevði landsstýrismaðurin

Hergeir Nielsen

heldur ongar viðmerkingar um Øravíkar Hov leiðina og skeyt enn eina ferð upp ikki at brúka meiri enn 0 mió. kr. til endamálið.

Løgtingið samtykti kort-ini at játta 7 mió. kr. til endamálið.

Yvir eitt longri áramál hava vit soleiðis játtað og fregnast eftir kanningum og loysnum á Øravíkar Hov bergholinum uttan at nakað veruligt er komið burtúr.

Um ársskiftið visti lands-stýrismaðurin so at siga okkum, at Øravíkar Hov bergholið fekst fyri 130 mió.kr. og løgtingið játtaði 7 mió. kr. til ætlanina í hesum árinum.

Vit vóru fleiri, ið hildu, at hetta mál ikki hevði verið í nóg góðum hondum, og var tí ein fundur tikin við annan sakkunnleika, NCC, um hetta mál á kyndilsmessu í ár.

Har fingi vit beinanveg-in eina skrivliga kostnaðar-meting av eini nýggjari dagfórdari tunnlsføring.

Hesin tunnil var dagfórður, hvat samferðslu við-víkti, og kostaði ein triðing minni enn tann fjallasmog-an, sum landsstýrismaðurin var komin fram til eftir áralongu rannsóknir sínar.

Harafurtur skuldi ikki ein króna brúkast til fjalla-vegin, sum landsstýrismaðurin ætlaði at brúka 42 mió. kr. til.

Munurin á uppskotinum frá NCC og tí frá lands-stýrismanninum var sum nátt og dagur.

Ovurstóður í krónum og oyrum og uppafur stórri í reinum nyttuvirkningi.

Hóast 7 mio.kr. vóru jált-aðar um ársskiftið til at rigga arbeiðsplássii til og at byrja arbeiðið at gera tunnlin, so hevur lands-stýrismaðurin ikki nortið hetta Columbuseggjið, sum varð vorpið á kyndils-messu.

NCC sigur, at ikki er neyðugt við fleiri kanning-um, um teir skuldu gjørt arbeiðið, meðan landsstýr-ismaðurin, sum hevur kannað málið í 4 ár heldur, at fleiri kanningar eru neyðugar.

Hóast bæði játtan og útgerð til neyvari kanningar av hesi farleið hevur staðið tøk í Suðuroy, so er púrt einki gjørt við málið, nú vit hava lagt 3 mánaðar aftur um okkum.

NCC hevur tíverri verið órógvað av óhepnum tíð-indaflutningi, og hevur í einum tíðindaskrivi sagt, at talan var ikki um eina

byggi- ella verkætlan, sum er kannað út í æsir, men um eina kostnaðarmeting, og at tíðindi hesum viðvíkjandi sostatt vóru fyri egna rokn-ing.

Í tilmæli mínum á kynd-ilsmessu til landsstýris-mannin og til vinnunevndi-na varð skrivið frá NCC hjálagt, so har var einki at fara skeivur av. Talan var púra greitt um eina kostn-aðarmeting.

Upplýst er eisini, at NCC eisini hevur tosað um eina kostnaðarmeting á einum seinni fundi við vinnu-nevndina.

Míni tíðindi eru sostatt fyri egnu rokning mína og reiðiliga tað, meðan eg sjálvandi ikki fái heft fyri onnur avlagaði tíðindi, sum frammi hava verið.

Sjálvandi er munur á einari byggi- ella verkætlan og einari kostnaðarmeting. Tað hava vit so mong domi um frá landsverkfrøðingin-

um millum ár og dag.

NCC stendur harafurtat fast við, at kostnaðarmet-ingin var gjord við føstum kostnaði, og sostatt ikki við einari fjaldari dagsskrá um, at byggiharrin skuldi heftað fyri mouligu vansom inni í fjallinum.

Treytir av hesum slag verða sjálvandi bygdar inn í ein sátmála, uttan mun til, hvør ið fær arbeiðið annars.

Samfelagsbúskaparliga hanga ætlanirnar væl sam-an, um vit fáa undirtøku fyri at sleppa ætlanini hjá landsstýrismanninum. Tá spara vit heilar 43 mió. kr. í fyrsta umfari, og vit nærk-ast greiðum reglum fyri, at tilfík stór arbeiði gerast meira nøktandi fyri skatt-gjaldaran, tá tey verða boð-in út.

Ætlanin var at játta 65 mió. kr. til samferðsluhavni-na yvir 2 ár, og 35 mió. kr. til tunnlin yvir 2 ár, ella tilsamans 100 mió. kr.

Samferðsluhavnin kostar 50 mió. kr. við tunnlsgróti, og gjøgnumboring av tunl-inum kostar eisini 50 mió. kr., ella 100 mió. kr. til-samans.

Liðugtgerð av tunnli kunnu vit so taka í øðrum umfari.

Umráðandi er tí at tengja hesar ætlanir saman, og ábyrgdarleyst er bæði bú-skaparliga og verkliga ikki at gera tað.

Øravíkar Hov bergholið forðar ikki fyri, at farast kann undir tann partin av samferðsluhavnini, ið hevur mestan skund, so at skipið kann leggja at.

Um løgtingið sigur, at grótið til samferðsluhavn-ina í mest møguligan mun verður tikið úr Øravíkar Hov bergholinum, forðar einki fyri, at annað tilfar kann takast aðrastaðni.

Gróti hava vit nokk av.

VIÐMERKINGAR

Suðuroyarleiðin og Leirvíksleiðin

Finnleif Guttesen

Ferðaætlanin sum kemur í gildi 1. mai vísir greitt, hvussu væl ella illa ting-menn arbeiða fyri síni val-domi

Suðuroyarleiðin hevur 14 túrar um vikuna, meðan Leirvíksleiðin hevur um-leið 140 túrar um vikuna og tvey skip sum ger, at tit-t-leikin er sum hann er.

Ferðaætlanin til Suðuroy hevur haft 3 gerandisdagar, sum hava verið til gagns

fyri suðuroyingar, men er hetta nú minkað við 33,3 prosentum ella til 2 ger-andisdagar um vikuna við

nýggju ferðaætlanini.

Órsøkin til hesa beista-gerð skal verða, at hetta hevur eina sparing við sær uppá 4-500.000 krónur. Men eftir minari meting er hetta bert gjort tí Norð-oyatngmenn við løgmanni á odda hava kravt, at Dúgvan skal sigla og kostar hetta SL 1,8 mió krónur eyka.

Við at skerja møguleik-arnar hjá suðuroyingum við hesari broyting, kemur SL bert at mangla 1,3 mió

krónur til at hava Dúgvuna siglandi.

Frágreiðingin, sum landsstýrismaðurin kom við á tingfundinum 30. apríl 2003 um at Smyril skal umvælast og at nógvur farmur var hósdag er einki annað enn uttanumtos.

Eín kann ikki siga ann-að enn, at suðuroyingar eru óluksáliga tolnir ú teir finna seg í øllum.

Tjóðveldisflokkurin vil flyta lærlinga-útbúgving úr Havnini

Samgongan og Jógvan Arge í trongum skóm

Heðin Mortensen løgtingsmaður

greiða skúlan í Vági, sum kostar 55 mió. krónur. Álit er skrivað og latið løgting-inum.

Verri er við álitinum viðvíkjandi Tekniska Skúla í Havn. Nú álit skuldi skrivast, hendi tað enn einaferð, at samgongan var ikki sinnað at avgreiða málið. Formaðurin hevur síðani upplýst fyri Útvarp-inum, at málið er enn til viðgerðar í nevndini, og er ikki klárt at avgreiða.

Formaðurin hevur nú havt málið í mentunar-nevndini síðan 6. mars. Nú skriva vit 29. apríl, og málið er framvegis ikki av-

greitt. Tingið fer heim 2. mai, og tá fellur málið burt-ur, um tað ikki er endaliga avgreitt.

Hesa framferð hjá sam-gonguni um Tekniska Skúla í Havn, vil eg átala harð-liga. Álit er skrivað, og málið er klárt at leggja fyri tingið til 2. viðgerð, um vilji er til tað.

Hesin arbeiðsháttur, sum sitandi samgonga við Tjóð-veldisflokkinum á odda stendur fyri, er ein grov vanvirðing av Føroya Løg-tingi og teimum, sum varða av skúlunum.

Tjóðveldisflokkurin hev-ur ongan skúlapolitik, og uttan nakað mál og mið er rossahandil um skúlar nú gjørdur í samgonguni í besta 80-ára stíli.

Jógvan Arge visti í grein í Dimmalætting týsdagin á, at tað kann fáa ivasamar fylgjur fyri borgararnar, tá býráðspolitikkur í Havn verður drigin upp í lög-tingspolitik. Men hetta málið er júst eitt domi um, hvørjar fylgjur tað fær fyri

borgararnar, tá ein politik-ari sigur eitt í býráðnum og annað í løgtinginum.

Tað kundi verið áhuga-vert at fingið eina frágreið-ing um, hví Jógvan Arge er so grammur eftir at flyta lærlingaútbúgvingar út úr Havnini? Kanska hann sum býráðslimur og løgtings-limur fyri Suðurstreym kann greiða skúlaverkinum og øllum teimum lærling-um, sum ganga í Tekniska Skúla í dag, frá síni genialu ætlan? Hetta er ein loysn, sum Tjóðveldisflokkurin er komin við, visandi til 3. petti í uppskotinum um skúlabyggingaraetlan dag-fest 16. apríl 2003, sum er undirskrivað av Høgna Hoydal.

Tjóðveldisflokkurin, sum hevur 3 tingmenn í Suður-streym, er heitasti talsmað-ur fyri at flyta læringaút-búgvingarnar út úr hesum valdøminum. Vónandi hugsar veljarin seg væl um til næsta val. Hetta er flokkurin, sum vil avtofta yrkisskúlarnar í Havn.

ALV byrjar enn eitt nýtt virksemi, sum kallast "Avlamisarbeði"

TÍÐINDASKRIV

Hesaferð er talan um at geva arbeiðstarnaðum møguleika at mæta øðr-um, fyri at fá ein meira innihaldsríkan og stimbrandi gerandisdag.

"Avlamisarbeði" er ætlað avlamisfólkum í vinnuførum aldri, ið hava fingið tillutað hálva ella fulla pensión.

Tað, vit hava at bjóða, er eitt nú ítriv og sam-veru, so sum handaligt arbeiði, spøl og líkn-andi.

Skeið í sjálvsmenning

TÍÐINDASKRIV

Ert tú konufólk og hevur áhuga í at menna teg persónliga, er hetta skeiðið kanska júst nakað fyri teg. Skeiðið, sum er fyri kvinnur í øll-um aldursbólkom, verð-ur hildið í Havn í døgun-um 31.mai og 1. juni í ár

Eín ferð byrjar altíð við fyrsta fótafetinum, sigur skeiðleiðarin, sum seinastu fimm áriní hevur hildið serstakt skeið fyri kvinnur. Ein orsök til at hetta er kvinnuskeið burturav, kemst av, at kvinnur kenna seg tryggari og kunnu betur tosa um síni viðurskiifti sínamilum, tá ið tær eru í bólki fyri seg.

Soleiðis sigur Anette Sundby, skeiðleiðari. Hon er útbúgvin fólka-skúlalærari, men hevur seinastu 14 áriní skipað fyri skeiðum, har hon m.a. lærir kvinnur, hvussu tær kunnu menn-ast og soleiðis økja sjálvsvirðið.

Nógvar kvinnur koma á hesi skeið, tí at tær hava hug at læra okkurt nýtt, ella tí tær standa á einum vegamóti í livin-um, har teimum tørvar at læra meiri um sínar persónligu eginleikar, sigur Anette Sundby.

Skeiðið verður í Slættnesgotu 5, leygar-dagin 31.mai og sunnu-dagin 1.juni báðar dagar kl. 9 – 17.

Luttakaratalið er av-markað til í mesta lagi 18 luttakarar. Kostnað-urin er 1850 krónur, iroknað er skeiðtilfar, kaffi/te, køkur og frukt einum vegamóti í livin-um, har teimum tørvar at læra meiri um sínar persónligu eginleikar, sigur Anette Sundby.

Órsøkin til at hon hevur ment hesi serligu kvinnuskeið, er, at hon hevur sjálv verið fyri stórum mótburði. Tað hevur gjørt, at hon ofta hevur ivast í sínum egna kvinnuvirði. Fyri at vinna á ívanum hevur hon stríðst fyri at endur-

Í fyrstu atløgu er talan um at hava virksemið 2 ferðir um vikuna, mill-um kl. 17.00 og 21.00. Vit vænta at byrja í mai 2003.

Virksemið verður í okkara nýggju snotuligu hølum í Smiðjugerði 6 kj., Tórshavn. (við sið-una av Bilfriðkan)

Áhugað, ið ynskja at sokja upptøku, kunnu venda sær til skrivstov-una á tlf. 35 00 70, fyri at hoyra nærri og fáa umsóknarblað.